

Apmācību programma nevalstisko organizāciju ekspertiem par sociālās jomas publisko pakalpojumu kvalitātes izvērtēšanu

Projekta „Biedrības „Latvijas Kustība par neatkarīgu dzīvi” kapacitātes stiprināšana līdzdalībai sociālo pakalpojumu cilvēkiem ar invaliditāti plānošanas un kvalitātes izvērtēšanas procesos” (Līguma identif. nr. 1DP/1.5.2.2.2./11/APIA/SIF/015/50) ietvaros

Autors: Ausma Pastore

Rīgā, 2012.g. augustā

„Šis materiāls „Apmācību programma nevalstisko organizāciju ekspertiem par sociālās jomas publisko pakalpojumu kvalitātes izvērtēšanu.” ir veidots ar Eiropas Savienības Eiropas Sociālā fonda finansiālu atbalstu. Par materiāla „Apmācību programma nevalstisko organizāciju ekspertiem par sociālās jomas publisko pakalpojumu kvalitātes izvērtēšanu.” saturu atbild biedrība „Latvijas Kustība par neatkarīgu dzīvi”.

92,07 % no Projekta finansē Eiropas Savienība ar Eiropas Sociālā fonda starpniecību. Apakšaktivitāti administrē Valsts kanceleja sadarbībā ar Sabiedrības integrācijas fondu.

IEGULDĪJUMS TAVĀ NĀKOTNĒ

EIROPAS SAVIENĪBA

Apmācību programma nevalstisko organizāciju ekspertiem par sociālās jomas publisko pakalpojumu kvalitātes izvērtēšanu

Situācijas apraksts

„Nacionālais attīstības plāns 2007.-2013.gadam”, iezīmējot prioritāros valsts attīstības mērķus, kā izaugsmes mērķi nosaka cilvēku, tātad arī cilvēku ar invaliditāti, dzīves kvalitātes pieaugumu, vienlaikus skaidri norādot, ka viens no dzīves kvalitātes raksturlielumiem ir pieejamo sociālo pakalpojumu klāsts un kvalitāte (III. Nodaļa un IV. Nodaļa 6.1.2.) Īstenojot projektu „Biedrības „Latvijas Kustība par neatkarīgu dzīvi” administratīvās kapacitātes stiprināšana līdzdalības veicināšanai lēmumu pieņemšanā sociālās iekļaušanas jomā” (Līguma identifikācijas nr. 1DP/1.5.2.2.2./10/APIA/SIF/021/18), ir veikta situācijas priekšizpēte: projekta ietvaros tika veikta plānošanas dokumentu atbilstības cilvēku ar invaliditāti vajadzībām analīze, kā arī dokumentu savstarpējās sasaistes analīze. Priekšizpētes rezultāti pierāda, ka valsts īstermiņa plānošanas dokumentos un reģionālos plānošanas dokumentos netiek vērsta uzmanība uz dzīves kvalitātes kā publisko sociālo pakalpojumu kvalitātes būtiskākā aspekta izvērtēšanu. Tas iezīmē ilgtermiņa problēmu esošo publisko sociālo pakalpojumu cilvēkiem ar invaliditāti kvalitātes nodrošinājumā. Atbilstoši statistikas datiem, šī situācija ietekmē lielu skaitu cilvēku – 2010.gadā ilgstošas sociālās aprūpes pakalpojumus saņēma 12509 cilvēki (dati no LM ikgadējiem statistikas pārskatiem), kuru dzīves kvalitāte netiek izvērtēta. Valstī ir 25 dienas centri un 12 grupu mājas cilvēkiem ar invaliditāti, kuros pakalpojumus galvenokārt sniedz nevalstiskās organizācijas, un arī šajos pakalpojumos netiek vērtēti klientu dzīves kvalitātes aspektu nodrošinājums.

Tā kā netiek vērtēta sociālo pakalpojumu ietekme uz dzīves kvalitātes nodrošinājumu, tas kā ķēdes reakciju izraisa nākamo problēmu situācijas – nav informatīvās faktu bāzes par nepieciešamajiem uzlabojumiem pakalpojumu kvalitātē. Tas ierobežo nevalstiskā sektora iespējas kvalitatīvi iesaistīties sociālo pakalpojumu politikas plānošanas procesos. LR Labklājības ministrijas un Rīgas domes Labklājības departamenta pārstāvji ir apliecinājuši, ka trūkst metodoloģiskā instrumenta klientu dzīves kvalitātes nodrošinājuma izvērtēšanai publiskos sociālos pakalpojumos, kā arī apliecinājuši gatavību nevalstiskā sektora aktīvai iesaistei publisko pakalpojumu izvērtēšanā, ja tiktu izstrādāts metodoloģiskais instruments un sagatavoti eksperti, kuri šo aktivitāti būtu gatavi veikt.

Veicot aptauju biedrībā „Latvijas Kustība par neatkarīgu dzīvi”, tās biedri uzsvēra, ka trūkst zināšanu un prasmju, kā vērtēt dzīves kvalitātes nodrošinājumu cilvēkiem ar invaliditāti sociālos pakalpojumos, līdz ar to ir neiespējami gan veicināt pakalpojumu kvalitātes uzlabošanu, gan kvalitatīvi iesaistīties lēmumu pieņemšanas procesos par sociālās politikas plānošanu valstī un reģionālā līmenī.

Priekšizpētes rezultātā ir identificēta būtiska problēma: kritiski zems NVO līdzdalības līmenis publisko sociālo pakalpojumu dzīves kvalitātes nodrošinājuma

vērtēšanā, ko nosaka kritēriju un metodoloģijas neesamība, kā arī NVO biedru nepietiekamās zināšanas un prasmes publisko sociālo pakalpojumu dzīves kvalitātes nodrošināšanas aspektu izvērtēšanā. Metodoloģijas trūkums un nepietiekamā zināšanu bāze ir noteicošie faktori, kas ietekmē zemo sadarbības līmeni ar lēmumu pieņēmējiem tieši attiecībā uz sociālo pakalpojumu politikas plānošanu, ko ir apliecinājuši arī uzrunātie LR Labklājības ministrijas pārstāvji.

Lai risinātu identificēto problēmu, nodrošinot augstu biedrības līdzdalības pakāpi publisko sociālo pakalpojumu dzīves kvalitātes vērtēšanā un panāktu aktīvu un kvalitatīvu biedrības līdzdalību lēmumu pieņemšanā sociālo pakalpojumu politikas plānošanas procesā, projekta „Biedrības „Latvijas Kustība par neatkarīgu dzīvi” kapacitātes stiprināšana līdzdalībai sociālo pakalpojumu cilvēkiem ar invaliditāti plānošanas un kvalitātes izvērtēšanas procesos” ietvaros ir **izveidota** metodoloģiskā bāze (vadlīnijas dzīves kvalitātes nodrošināšanai; metodoloģija dzīves kvalitātes nodrošināšanas izvērtēšanai publiskos sociālos pakalpojumos) un ir nepieciešama biedrības ekspertu sagatavošanu dzīves kvalitātes nodrošinājuma novērtēšanai publiskos sociālos pakalpojumos.

Priekšizpētē gūtais apliecinājums no LR Labklājības ministrijas puses par gatavību biedrību aktīvi iesaistīt pakalpojumu kvalitātes izvērtēšanā, aktualizējis nepieciešamību sagatavot šīs jomas ekspertus. Biedrības kapacitātes nodrošināšanai ir izstrādāta **apmācību programma ekspertiem**, kura balstās uz izstrādāto dzīves kvalitātes izvērtēšanas metodoloģiju.

Programma sniedz potenciālajiem ekspertiem ne tikai pilnīgu pārskatu par dzīves kvalitātes nodrošināšanas aspektiem un to izvērtēšanas metodēm, bet arī praktiskas iemaņas – kā tieši vērtēt dzīves kvalitāti sociālos pakalpojumos. Ekspertiem jāapgūst izstrādāto apmācību programmu un jāveic arī praktisks pakalpojumu izvērtējums.

Sagatavotie eksperti veiks sociālo pakalpojumu kvalitātes neatkarīgas izvērtēšanas funkciju sadarbībā ar jomas atbildīgajām institūcijām.

Mērķis

Veicināt sociālo pakalpojumu izaugsmi, nodrošinot cilvēku ar invaliditāti dzīves kvalitātes izvērtēšanu nevalstisko organizāciju sniegtajos sociālajos pakalpojumos un ilgstošas sociālās aprūpes institūcijās.

Uzdevumi

Sagatavot apmācību programmas dalībniekus par ekspertiem cilvēku ar funkcionāliem traucējumiem dzīves kvalitātes aspektu novērtēšanai sociālajos pakalpojumos:

- sniegt programmas dalībniekiem teorētiskas zināšanas par dzīves kvalitātes novērtēšanas kritērijiem un metodiku,
- nodrošināt praktisko iemaņu apgūšanu novērtēšanas metodikas pielietošanai.

Programmas apguves dalībnieki

15 motivētākie biedrības biedri, kuri apliecina ieinteresētību nākotnē darboties cilvēku ar funkcionāliem traucējumiem dzīves kvalitātes izvērtēšanā sociālo pakalpojumos.

Metodoloģija

Apmācību programma ir veidota uz LKNDZ izstrādātās metodoloģijas cilvēku ar funkcionāliem traucējumiem dzīves kvalitātes novērtēšanai sociālos pakalpojumos pamata.

Lai nodrošinātu zināšanu un prasmju efektīvu apguvi, mācības tiek organizētas cikla formā: 3 apmācību cikli, katrs 2 dienas.

- Nodarbību skaits - (3cikli x8 nodarbības) 24 nodarbības
- Nodarbību laiks - vienas nodarbības ilgums 1,5 stundas

Nodarbību process balstās uz kritiskās domāšanas stratēģiju izmantošanu mācību procesā un sastāv no 3 fāzēm: ierosināšana, apjēgšana un refleksija.

Kritiskā domāšana ir komplekss domāšanas process, kas sākas ar informācijas iegūšanu un beidzas ar lēmumu pieņemšanu. Tā ir vissvarīgākā prasme atvērtā un demokrātiskā sabiedrībā, un tā ir iespējama jebkurā vecumā. Domāt kritiski nozīmē aplūkot idejas un/vai faktus, izpētīt, kas no tā izriet, izturēties pret idejām un/vai faktiem ar pieklājīgu skepsi, salīdzināt ar pretējiem viedokļiem, veidot uzskatu sistēmas, tās pamatot un ieņemt nostāju, kas uz tām balstās.

Ierosināšana - programmas dalībnieki pasniedzēja vadībā izvirza mācību mērķi.

Pasniedzēja darbība un uzdevumi:

- noskaidrot dalībnieku esošās zināšanas vai pieredzi,
- vadīt procesu un provocēt cilvēkus aktīvai darbībai,
- sekmēt intereses veidošanos un kopīgi noteikt tēmas izpētes mērķi.

Apjēgšana - programmas dalībnieki veido saikni starp esošajām zināšanām un jaunajām zināšanām, kontrolējot savu izpratni.

Pasniedzēja darbība un uzdevumi:

- uzturēt ierosināšanas fāzē radīto interesi,
- ļaut cilvēkiem strādāt patstāvīgi,
- atbalstīt dalībniekiem centienus izprast jauno vielu – atbildēt uz jautājumiem, diskutēt.

Refleksija - programmas dalībnieki nostiprina jaunās zināšanas un pārstrukturē iepriekšējos priekšstatus.

Pasniedzēja darbība un uzdevumi:

- panākt, lai dalībnieki jauno informāciju izsaka saviem vārdiem,
- rosināt domu apmaiņu,
- radīt iespējas iepazīties ar dažādiem cilvēku viedokļiem.

Lai dalībnieki efektīvi izmantotu apmācību ciklā piedāvāto izvērtēšanas metodoloģiju, viņiem:

- jāprot atlasīt informāciju, atrast svarīgāko,
- jāizprot, vai un kā sader dažādi informācijas avoti,
- jāprot izveidot kontekstu jaunām zināšanām un situācijām,
- jāprot formulēt savus novērojumus, izdarīt pamatotus un argumentētus secinājumus.

Zināšanu un prasmju apguves laikā dalībniekiem

- būs jāuzņemas atbildība par jaunas informācijas apguvi un mācīšanos – nevis pasīvi uztvert jaunu informāciju, bet pētīt – lasot, rakstot, veicot praktiskus uzdevumus, diskutējot;
- būs jāapgūst sociālās kompetences – strādājot kopā ar citiem, uzmanīgi un ar cieņu klausīties, pārliecinoši un argumentēti izteikties, lietot dažādus paņēmienus, lai identificētu problēmas, un dot savu ieguldījumu kopīgu risinājumu izstrādāšanā;
- būs jāiesaistās ekspertu komandas izveidē, jāmacās uzņemties ne tikai individuālās, bet arī komandas atbildības.

Apmācību laikā liela uzmanība pievērsta ne tikai zināšanām par cilvēku ar funkcionāliem traucējumiem vajadzībām, iespējām, sociālā atbalsta sistēmu, bet arī dažādām praktiskām situācijām, ar kurām ekspertiem nāksies sastapties, izvērtējot cilvēku ar funkcionāliem traucējumiem dzīves kvalitāti sociālos pakalpojumos:

- Dzīves kvalitātes sfēras, rādītāji un kvantitatīvo rādītāju atšifrējums
- Izvērtēšanas shēma
- Izvērtēšanas stratēģijas un metodes
- Darbs ar dokumentiem izvērtēšanas laikā, to apjoms, un nepieciešamā informācija
- Uzvedības ētika izvērtēšanas laikā
- Sadarbība ar pakalpojuma personālu, intervēšana, sarunu vešana
- Darbs ar klientiem izvērtēšanas laikā
- Liela apjoma informācijas fiksēšana
- Iegūtās informācijas apstrāde un atzinuma sagatavošana
- Stresa situācijas izvērtēšanas laikā
- Komandas darbs izvērtēšanas laikā u.c.

Programmas apguves nosacījumi:

- Pirms apmācību cikla dalībniekiem ir labi jāpārzina Neatkarīgas dzīves koncepcija (koncepcija „Dzīve sabiedrībā”, publicēta www.lkndz.lv)
- Pirms apmācību cikla dalībniekiem ir jāiepazīstas ar metodisko materiālu „Vadlīnijas dzīves kvalitātes nodrošināšanai cilvēkiem ar funkcionāliem traucējumiem sociālos pakalpojumos” (publicēts www.lkndz.lv)

Programmas 1.cikls

Nr.	Nodarbība	Mērķis/sasniedzamais rezultāts	Metodoloģija	Resursi
1.	Vajadzību apzināšana, ekspertu apmācību cikla mērķi un uzdevumi	Apzināt dalībnieku vajadzības, motivēt līdzdarboties ekspertu apmācības programmas aprobācijā un īstenošanā	Iepazīšanās aktivitāte, prezentācijas, darbs internetā, diskusija	Prezentācija par projekta mērķiem un uzdevumiem, aktivitātēm, par LKNDz aktivitāti līdzdalības procesos, par ekspertu secinājumiem un ieteikumiem, internets - www.lkndz.lv
2.	Starptautiskā un Latvijas likumdošana dzīves kvalitātes izvērtējuma sociālajos pakalpojumu s kontekstā	Sniegt ieskatu likumdošanas, kura attiecas uz dzīves kvalitātes izvērtējumu sociālajos pakalpojumos, jautājumos	Prezentācija, lekcija, darbs ar izdali, individuālais un pāru darbs, diskusija	Prezentācija par Starptautisko likumdošanu dzīves kvalitātes izvērtējuma sociālajos pakalpojumos kontekstā, prezentācija par Latvijas likumdošanu dzīves kvalitātes izvērtējuma sociālajos pakalpojumos kontekstā, izdala „Likumdošanas jautājumi dzīves kvalitātes izvērtējuma sociālos pakalpojumos kontekstā”
3.	Cilvēku ar funkcionāliem traucējumiem raksturojums	Izzināt funkciju traucējumu veidus, izprast cilvēku ar garīga rakstura traucējumiem uzvedības modeļus	Prāta vētra, lekcija, prezentācija, diskusija	Izdala „Cilvēku ar intelektuālās attīstības traucējumiem raksturojums” , „Attīstības

				psiholoģija”, „Attīstības programmas”, prezentācija „Emocionālā labsajūta. Uzvedības traucējumi, pašdestruktīva uzvedība”
4.	Normalizācijas koncepts	Veidot vienotu izpratni par normalizācijas principu ievērošanu sociālajos pakalpojumos	Prāta vētra, darbs ar darba lapu individuāli un pārī, lekcija, darba ar darba lapu individuāli, diskusija	Darba lapa „Normalizācijas principa komponenti”, izdare „Situācija LR personu ar intelektuālās attīstības traucējumiem dzīves apstākļu normalizēšanā”
5.	Sociālie pakalpojumi cilvēkiem ar funkciju traucējumiem	Izzināt sociālo pakalpojumu piedāvājumu Latvijā un pasaulē, saskatīt atšķirības starp institucionālajiem pakalpojumiem un alternatīvajiem sociālajiem pakalpojumiem	Individuālais, pāru darbs, lekcija, diskusija	Izdales „Sociālie pakalpojumi personām ar garīga rakstura traucējumiem Latvijā”, „Iekšējie normatīvie akti sociālajos pakalpojumos”
6./7.	Pakalpojumu sniedzēju lomas un atbildības	Veidot vienotu izpratni par pakalpojumu sniedzēju lomām un atbildībām	Darbs grupās, grupu darba prezentācijas, lekcija, diskusija	Darba lapa „Uzdevumi grupām”, izdales darba grupām „Amata apraksti”
8.	Dzīves kvalitāte un tās rādītāji cilvēkiem ar funkciju traucējumiem	Sagatavot ekspertus individuālam darbam ar rokasgrāmatu	Darbs ar rokasgrāmatu, demonstrējumi, jautājumi/atbildes	Metodoloģija dzīves kvalitātes nodrošināšanas cilvēkiem ar funkcionāliem traucējumiem izvērtēšanai sociālos pakalpojumos.

Nodarbību plāni

Vajadzību apzināšana, ekspertu apmācību cikla mērķi un uzdevumi (1.nodarbība)

1. Iepazīšanās/iesildīšanās aktivitāte.
2. Informācija par projektu Biedrības „Latvijas Kustība par neatkarīgu dzīvi” kapacitātes stiprināšana līdzdalībai sociālo pakalpojumu cilvēkiem ar invaliditāti plānošanas un kvalitātes izvērtēšanas procesos, projekta mērķi un uzdevumi (prezentācija).
3. Informācija par LKNDz līdzdalību sociālo pakalpojumu cilvēkiem ar invaliditāti plānošanas un kvalitātes izvērtēšanas procesos.
4. Dzīves kvalitātes izvērtēšana aprūpes centros – ekspertu secinājumi un ieteikumi.
5. Jautājumi/atbildes/diskusija.

Starptautiskā un Latvijas likumdošana dzīves kvalitātes izvērtējuma sociālajos pakalpojumos kontekstā (2.nodarbība)

1. Informācija par Starptautisko likumdošanu dzīves kvalitātes izvērtējuma sociālajos pakalpojumos kontekstā.
2. Jautājumi/atbildes.
3. Lekcija par Latvijas likumdošanu dzīves kvalitātes izvērtējuma sociālajos pakalpojumos kontekstā.
4. Darbs ar izdali „Likumdošanas jautājumi dzīves kvalitātes izvērtējuma sociālos pakalpojumos kontekstā”.
5. Diskusija.

Cilvēku ar funkciju traucējumiem raksturojums (3.nodarbība)

1. Prāta vētra „Cilvēkam ir funkcionāliem traucējumi, ja...”
2. Lekcija „Cilvēku ar funkcionāliem traucējumiem raksturojums”.
3. Jautājumi/atbildes.
4. Lekcija „Uzvedības traucējumi”.
5. Diskusija.

Normalizācijas koncepts (4.nodarbība)

1. Prāta vētra „Kas ir „normāla” dzīve?” .
2. Individuālais un pāru darbs ar darba lapu „Normalizācijas principa komponenti”.
3. Lekcija par normalizācijas principu un tā komponentiem.

4. Individuālais darbs – darba lapas „Normalizācijas principa komponenti” papildināšana.
5. Diskusija.

Sociālie pakalpojumi Latvijā cilvēkiem ar funkcionāliem traucējumiem (5.nodarbība)

1. Individuālais darbs, darbs pāros „Sociālo pakalpojumu veidi”.
2. Lekcija: Kopīgais un atšķirīgais - Ilgstošas sociālas aprūpes un sociālās rehabilitācijas institūcijas; Alternatīvie sociālie pakalpojumi.
3. Diskusija.
4. Lekcija par iekšējiem normatīviem aktiem sociālajos pakalpojumos.
5. Jautājumi/atbildes.

Pakalpojumu sniedzēju lomas un atbildības (6. / 7. nodarbības)

1. Darbs grupās – darbinieku lomas/pienākumi.
2. Grupu darba rezultātu prezentācija.
3. Lekcija par pakalpojumu sniedzēju lomām un atbildībām.
4. Diskusija.

Dzīves kvalitāte un tās rādītāji cilvēkiem ar funkciju traucējumiem (8.nodarbība)

1. Iepazīstināšana ar LKNDZ izstrādāto materiālu „Metodoloģija cilvēku ar funkcionāliem traucējumiem dzīves kvalitātes nodrošinājuma novērtēšanai sociālos pakalpojumos”.
2. Pozicionēšanas demonstrējumi.
3. Vienošanās par materiāla izmantošanas mērķiem.
4. Instrukcija, kā strādāt ar rokasgrāmatu.
5. Jautājumi, precizējumi un skaidrojumi.
6. Noslēguma aktivitāte – aplis „Saki...”

Programmas 2.cikla apguves nosacījumi:

- Pirms apmācību 2. cikla dalībniekiem ir labi jāpārzina materiāls „Metodoloģija cilvēku ar funkcionāliem traucējumiem dzīves kvalitātes nodrošinājuma novērtēšanai sociālos pakalpojumos”.
- Patstāvīgais darbs - darbs ar metodoloģisko materiālu: apzināt izskatāmos dokumentus katram rādītājam.

Programmas 2.cikls

Nr.	Nodarbība	Mērķis/sasniedzamais rezultāts	Metodoloģija	Resursi
9.	Dzīves kvalitātes novērtēšana	Nostiprināt zināšanas dzīves kvalitātes metodoloģijā	Darba ar darba lapām, individuālais un pāru darbs, darbs ar tekstu, lekcija, diskusija	Darba lapa „Dzīves kvalitātes novērtēšana”, darba lapa „Uzdevums, pamatojiet...” Izdale „Cilvēku ar funkcionāliem traucējumiem dzīves kvalitātes izvērtēšanas sociālos pakalpojumos process”
10.	Dzīves kvalitātes novērtēšanas metodes	Sniegt zināšanas novērošanas metodoloģijā un trenēt novērošanas prasmes	Prāta vētra, lekcija, darbs ar darba lapu, diskusija	Izdale „Dzīves kvalitātes novērtēšanas metodes”, darba lapa „Novērošana”
11.	Komunikāciju prasmes	Attīstīt komunikatīvās un saskarsmes prasmes	Darbs ar tekstu, lekcija, darbs ar darba lapām, simulācija	Izdale „Komunikācija. Jautājumi. Aktīvā klausīšanās. Sarunu vešana.”, darba lapas „Jautājumu uzdošana”, „Kā tu izrādi savas emocijas?”
12.	Darbs ar dokumentiem	Attīstīt prasmes atrast dokumentos faktus dzīves kvalitātes rādītāju novērtēšanai	Praktiskais darbs grupās, prezentācijas	Metodoloģija cilvēku ar funkcionāliem traucējumiem dzīves kvalitātes

				nodrošinājuma novērtēšanai sociālos pakalpojumos
13.	Novērtēšanai nepieciešamās konkrētas zināšanas un prasmes	Sagatavot ekspertus dažādām situācijām izvērtēšanas laikā (piemēram, izzināt pozicionēšanas veidus, gūt ieskatu alternatīvajā komunikācijā...)	Situāciju izspēle, treniņš, lekcija, diskusija	„Piktogrammu praktiskais pielietojums”, Čerstina Falka, Velku fonds
14.	Stresa situāciju pārvarēšana	Sagatavot ekspertus stresa situācijām, sniegt zināšanas un prasmes stresa pārvarēšanā	Individuālais un pāru darbs, lekcija, darbs ar darba lapām, diskusija	Izdale „Stress, stresa pārvarēšana”, darba lapas „Atceries situāciju...”, „Stress”, „Stresa izraisītāji”
15.	Ekspertu komandas izveide, uzdevumi, atbildības. Pakalpojuma izvērtēšanas soļi	Sekmēt komandas darba pieeju sociālo pakalpojumu izvērtēšanas procesam	Individuālais, pāru, grupu darbs, diskusija	Izdale „Cilvēku ar funkcionāliem traucējumiem dzīves kvalitātes izvērtēšanas sociālos pakalpojumos process”, darba lapa „Atzinuma sagatavošana”, izdale „Dzīves kvalitātes izvērtēšanas ekspertu ētikas kodekss”
16.	Prakses uzdevumi un prakses norises plānošana	Izstrādāt prakses norises plānu	Individuālais, pāru, grupu darbs, diskusija	Objektīvās un subjektīvās anketas, vienošanās ar topošajiem ekspertiem

Nodarbību plāni

Dzīves kvalitātes novērtēšana (9.nodarbība)

- Iesildīšanās aktivitāte.
- Cikla nodarbību mērķi un uzdevumi.
- Individuāli un pāros darbs ar darba lapu „Dzīves kvalitātes novērtēšana”.
- Diskusija.
- Lekcija par cilvēku ar funkcionāliem traucējumiem dzīves kvalitātes izvērtēšanas sociālos pakalpojumos procesu.
- Uzdevums pāros – vērtējumu skalas analīze.
- Diskusija.

Dzīves kvalitātes novērtēšanas metodes (10.nodarbība)

- Prāta vētra – „Kādas metodes izmantojamas dzīves kvalitātes novērtēšanai”.
- Lekcija par dzīves kvalitātes novērtēšanas metodēm.
- Darbs ar darba lapu „Novērošana”.
- Diskusija.

Komunikāciju prasmes (11.nodarbība)

- Darbs ar darba lapu „Kā tu izrādi savas emocijas?”
- Simulācijas: „Saruna/intervija ar klientu” un „Saruna/intervija ar darbinieku”.
- Simulāciju analīze.
- Lekcija par komunikācijas un saskarsmes jautājumiem.
- Darbs ar darba lapu „Jautājumu uzdošana”.

Darbs ar dokumentiem (12.nodarbība)

- Individuālais un grupu darbs ar „Metodoloģija dzīves kvalitātes nodrošināšanas cilvēkiem ar funkcionāliem traucējumiem izvērtēšanai sociālos pakalpojumos.” – pierādījumu un faktu atrašana dokumentos.
- Grupu darba prezentācijas.
- Diskusija.

Novērtēšanai nepieciešamās konkrētas zināšanas un prasmes (13.nodarbība)

- Treniņš – pozicionēšana, vertikalizācija.
- Situāciju izspēle – alternatīvā komunikācija.
- Lekcija par vertikalizāciju, pozicionēšanu, alternatīvo komunikāciju.
- Diskusija.

Stresa situāciju pārvarēšana (14.nodarbība)

- Darbs ar darba lapu „Atceries situāciju...”
- Darba pāros „Stresa izraisītāji”
- Lekcija par stresu un tā pārvarēšanu.
- Darbs ar darba lapu „Stress”.
- Diskusija.

Ekspertu komandas izveide, uzdevumi, atbildības. Pakalpojuma izvērtēšanas soļi (15.nodarbība)

- Individuālais un pāru darbs – ekspertu uzdevumi un atbildības.
- Darbs ar „Dzīves kvalitātes izvērtēšanas ekspertu ētikas kodeksu”.
- Lekcija par cilvēku ar funkcionāliem traucējumiem dzīves kvalitātes izvērtēšanas sociālos pakalpojumos procesu.
- Individuālais un grupu darbs pie atzinumu sagatavošanas.
- Diskusija.

Prakses uzdevumi un prakses norises plānošana (16.nodarbība)

- Individuālais un pāru darbs prakses plānošanā.
- Diskusija.
- Prakses ekspertu komandu izveide.
- Ekspertu komandas prakses norises detalizēta plānošana.
- Plānu prezentācijas.
- Noslēguma aktivitāte.

Prakse

Prakses mērķis:

iegūt praktiskas iemaņas izstrādātās dzīves kvalitātes izvērtēšanas metodoloģijas pielietošanai.

Prakses process:

15 topošie eksperti apvienojas 5 grupās (katrā 3 eksperti) un veic dzīves kvalitātes nodrošinājuma izvērtējums 5 sociālos pakalpojumos. Vienlaikus tā ir prakse ekspertiem apmācību cikla ietvaros.

Prakses rezultāts:

- Katra ekspertu grupa sniedz rakstisku ziņojumu par dzīves kvalitātes izvērtējumu konkrētajā pakalpojumā, atbilstoši metodoloģijā sniegtajai formai.
- Labklājības ministrijas Sociālo pakalpojumu un sociālās palīdzības departamenta pārstāvji tiek iepazīstināti ar ziņojumiem.

Programmas 3.cikla apguves nosacījumi:

- Katrs no programmas dalībniekiem ir veicis dzīves kvalitātes nodrošinājuma izvērtējumu sociālajos pakalpojumos.
- 5 ekspertu komandas ir izstrādājušas rakstisku ziņojumu par dzīves kvalitātes izvērtējumu konkrētajā pakalpojumā, atbilstoši metodoloģijā sniegtajai formai.

Programmas 3.cikls

Nr.	Nodarbība	Mērķis/sasniedzamais rezultāts	Metodoloģija	Resursi
17./ 18./ 19.	Prakses norises analīze	Veikt prakses norises analīzi.	Individuālais, pāru un grupu darbs, prezentācijas, diskusijas.	Individuālās objektīvās un subjektīvās anketas
20.	Izvērtēšanas rezultāti	Apzināt katras ekspertu komandas darba rezultātus	Prezentācijas, diskusijas	Individuālās objektīvās un subjektīvās anketas
21.	Atzinumu analīze	Padziļināt zināšanas atzinumu sagatavošanā	Prezentācijas, diskusija	Ekspertu komandu sagatavotie rakstiskie ziņojumi par dzīves kvalitātes izvērtējumu konkrētajā pakalpojumā
22.	Dažādu situāciju analīze	Sniegt zināšanas, padziļināt prasmes problēmsituāciju risināšanai	Situāciju analīze, diskusija	Prakses laikā iegūtā informācija – konkrētu situāciju apraksti
23.	Tests	Noskaidrot ekspertu zināšanu un prasmju līmeni dzīves kvalitātes nodrošinājuma izvērtējumam sociālajos pakalpojumos	Tests, testa analīze	Tests
24.	Turpmākās sadarbības plānošana	Veicināt ekspertu komandu motivāciju iesaistīties LKNDZ darbā un gatavību veikt klientu dzīves kvalitātes izvērtēšanu sociālajos pakalpojumos	Individuālais, pāru un grupu darbs, prezentācijas, diskusija	Sadarbības līgumi

Nodarbību plāni

Prakses norises analīze (17., 18., 19.nodarbības)

- Iesildīšanās aktivitāte.
- Cikla mērķi un uzdevumi.
- Prakses procesa individuālā novērtēšana.
- Darbs grupās – veiksmes un izaicinājumi.
- Grupu darbu prezentācijas.
- Ieteikumu izstrāde novērtēšanas procesa uzlabošanā.

Izvērtēšanas rezultāti (20.nodarbība)

- Ekspertu komandu izvērtēšanas rezultātu prezentācijas.
- Diskusija.

Atzinumu analīze (21.nodarbība)

- Ekspertu komandu prezentācijas - sagatavotie rakstiskie ziņojumi par dzīves kvalitātes izvērtējumu konkrētajā pakalpojumā.
- Darbs grupās - Ziņojumu analīze un uzlabojumu veikšana.
- Prezentācijas – gala atzinumi.
- Diskusija.

Dažādu situāciju analīze (22.nodarbība)

- Konkrētu situāciju prezentācijas.
- Individuālais un grupu darbs problēmu risināšanai.
- Prezentācijas.
- Diskusijas.

Tests (23.nodarbība)

- Testa mērķis.
- Sasniedzamie rezultāti, ieskats testa izpildē.
- Testa.
- Testa analīze.
- Diskusijas.

Turpmākās sadarbības plānošana (24.nodarbība)

- Individuālais un pāru darbs sadarbības plānošanā.
- Pāru darbu prezentācijas.
- Detalizēta sadarbības plānošana – darbs grupās.
- Plānu prezentācijas.
- Noslēguma aktivitāte